

Otantik Öğrenme Yaklaşımıyla Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının İncelenmesi

Cansu BARTIN SAVRAN cansubartn1@gmail.com

Gazi University

Turhan ÇETİN cetin.turhan@gmail.com

Gazi University

Öz:

Bu araştırmada, otantik öğrenme yaklaşımı çerçevesinde geçmişten günümüze sosyal bilgiler dersi öğretim programlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynaklarını, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 1998 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve 2023 Güncellenmiş Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı oluşturmaktadır. Araştırma tamamlandığında 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim programı henüz yayım sürecinde ve taslak halde olduğu için çalışmaya dahil edilmemiştir. Veriler toplandıktan sonra içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Literatür taraması ile kavramın sınırları belirlenmiş daha sonra uzman görüşleri doğrultusunda, otantik öğrenme kavramıyla doğrudan ilişkili kavramlar ile otantik öğrenmeye yardımcı kavramlar belirlenmiştir. Bu süreçte, otantik öğrenme ile doğrudan ilişkili 13 kavram ve yardımcı 11 kavram tespit edilmiştir. Güvenirlik uyum yüzdesi %94 olarak tespit edilmiştir. Araştırma bulguları uzman görüşleri doğrultusunda düzenlenerek, son şekli verilen tablolar halinde ve programlardan doğrudan alıntılarla desteklenerek bulgular bölümünde sunulmuştur. Sonuç olarak, 1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve 1998 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim programında otantik öğrenme yaklaşımının sınırlı düzeyde yansıtıldığı, 2005 programının ise otantik öğrenme açısından en kapsamlı program olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, 2018 programında da otantik öğrenme yaklaşımlarından yararlanıldığı görülmüştür. Sosyal bilgiler öğretim programları ile otantik öğrenme yaklaşımlarının doğası gereği yakın ilişkili olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, otantik öğrenme, nitel araştırma.

Bartın Savran, C., & Çetin, T (2025). Otantik öğrenme yaklaşımıyla sosyal bilgiler dersi öğretim programlarının incelenmesi. *International Journal of New Approaches in Social Studies*, 9(1), 36-60. <https://doi.org/10.38015/sbyy.1605551>

Submission Date:	22.12.2024
Acceptance Date:	26.03.2025
Publication Date:	30.06.2025

Abstract:

In this study, it is aimed to examine the social studies course curricula from past to present within the framework of authentic learning approach. In this direction, document analysis, one of the qualitative research methods, was used. The data sources of the study consist of the 1968 Social Studies Curriculum, 1998 Social Studies Curriculum, 2005 Social Studies Curriculum, 2018 Social Studies Curriculum and 2023 Updated Social Studies Curriculum prepared by the Ministry of National Education. When the research was completed, the 2024 Social Studies Curriculum was not included in the study because it was still in the publication process and in draft form. After the data were collected, they were analysed by content analysis method. The boundaries of the concept were determined by literature review, and then, in line with expert opinions, concepts directly related to the concept of authentic learning and concepts that help authentic learning were determined. In this process, 13 concepts directly related to authentic learning and 11 auxiliary concepts were identified. Reliability was determined as 94%. The findings of the research were arranged in line with the expert opinions and presented in the findings section as finalised tables and supported by direct quotations from the programmes. As a result, it was determined that the 1968 Social Studies Curriculum and the 1998 Social Studies Curriculum reflected the authentic learning approach at a limited level, while the 2005 curriculum was the most comprehensive curriculum in terms of authentic learning. In addition, it was observed that authentic learning approaches were also used in the 2018 curriculum. It is understood that social studies curricula and authentic learning approaches are closely related in nature.

Keywords: Social studies, authentic learning, qualitative research.

GİRİŞ

İnsanlar, günlük yaşamlarında çeşitli problemlerle karşılaşabilmektedir. Bu problemlerin çözümünde yaşanan zorlukların üstesinden gelmek için eğitim hayatında pratik yapmak önemlidir. Ancak, eğitim sistemine yönelik önemli eleştirilerden biri, gerçek yaşam sorunlarının okullarda yeterince yansıtılmamasıdır. John Dewey (1916), okul ile gerçek yaşam arasındaki kopukluğa dikkat çekmiş ve öğrenme sürecinde gerçek hayatın sürece dahil edilmesinin önemini vurgulamıştır (Gürgil Ulusoy vd., 2024). Eğitimde, gerçek yaşam problemlerine dayalı pratikler, otantik öğrenme yaklaşımı ile gerçekleştirilmektedir (Pappas, 2023). Otantik kelimesi, TDK 'ya göre "Eskiden beri mevcut olan özelliklerini taşıyan; orijinal" (Türk Dil Kurumu, 2024) olarak tanımlanırken, Doğan (2005, s. 1016) tarafından "Aslına uygun, değişikliğe uğratılmamış, gerçek, su katılmamış, saf" şeklinde tanımlanmıştır. Otantik öğrenme, disiplinler arası yaklaşımla oluşturulan öğrenme ortamlarında, gerçek dünya sorunlarına ve bu sorunların çözümlerine odaklanır (Lombardi, 2007). Otantik öğrenmenin temelleri pragmatizm felsefesine ve ilerlemecilik akımına dayanır. (Ergün, 2009) Aynı zamanda otantik öğrenme, günlük yaşam temelli uygulamalara dayanan bir öğretim stratejisidir. Bu yaklaşımda, gerçek yaşamdan elde edilen deneyimler, öğrencilerin zihinsel süreçleri aracılığıyla şekillendirilir (İneç, 2021). Otantik yaklaşım, bireylerin problem çözme ve iş birliği becerilerini geliştirmede önemli katkılar sunar. Problem çözme becerisinin erken yaşlarda kazanılması kritik bir öneme sahiptir; çünkü birey, problemlerin üstesinden gelmeyi ne kadar erken öğrenirse, yaşamında o kadar kolay ilerleme kaydedebilir (Lombardi, 2007). Otantik öğrenme gerçek dünya problemleri üzerinde düşünerek, çalışarak ve problem çözmeye katılım sağlayarak gerçekleşen öğrenmedir. Otantik öğrenmenin tanımlarında usta-çırak ilişkisine sıklıkla değinilmektedir. Eğitimde bu usta-çırak ilişkisi öğretmen-öğrenci ilişkisine evrilmektedir. Öğretmen gerçek dünya sorunları ile öğrenciyi baş başa bırakır ve rehber konumunda yer alır. Öğrencilerin problem çözme becerilerine yardımcı olur. Öğrenci, öğretmenin yönlendirdiği çoklu kaynaklarla bilgiyi yeniden inşa ederek kendi problem çözme sürecini şekillendirir (Stern, 2002). Dolayısıyla eğitimde otantik yaklaşımın benimsenmesi, öğrencilerin sadece bilgi edinmekle kalmayıp onlara, uygulama ve gerçek yaşam bağlamında anlamlandırma yetilerini de geliştirmelerine olanak tanır. Öğrencileri sosyal yaşama, gerçek dünya problemleriyle hazırlayan sosyal bilgiler dersi, otantik öğrenmenin yaklaşımlarından

sıklıkla faydalanmaktadır (Karakuş, 2012). Sosyal bilgiler dersi; drama, sözlü tarih, araştırma, gözlem, görüşme, tartışma çeşitleri ve deneme gibi otantik görevler içermektedir. Aynı zamanda sosyal bilgiler dersi kendi doğası içinde farklı disiplinlerden yararlanma, iş birliği yapma eğilimindedir (Yıldırım, 2020). Sosyal bilgiler dersi, bu gibi özellikleriyle de otantik öğrenme ile benzer yaklaşım sergilemektedir. Yenilenen öğretim programları ile sosyal bilgilerin tabiatı yaparak-yaşayarak öğrenmeye dayandırılmıştır. Bu bakımdan otantik öğrenme gün geçtikçe sosyal bilgiler ile bütünleşme yoluna gitmektedir. (İneç, 2017) Sosyal bilgiler dersinde sıklıkla otantik etkinlikler kullanılmaktadır. Otantik öğrenme etkinlikleri, öğrencilerin mezuniyet sonrası karşılaşılabilecekleri problemlere benzer, açık uçlu sorunlar içerecek şekilde tasarlanır. Bu süreçte asıl önemli olan, ulaşılan sonuç değil; öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olan keşif sürecidir. Öğrenciler, bilgiye nasıl ulaşacaklarını ve etkili iş birliği kurma yöntemlerini öğrenirler. (Windham, 2007 akt. Yıldırım, 2020) Sosyal bilgiler dersi, hayatın içinden problemleri kullanarak öğrencilere yol gösterici bir rol üstlenmektedir. Günümüzde yenilenen öğretim programlarıyla birlikte, sosyal bilgilerin tabiatı giderek yaparak-yaşayarak öğrenmeye daha fazla dayandırılmakta ve bu süreçte otantik öğrenme yaklaşımıyla daha bütünleşik bir hâle gelmektedir. Öğretmen-öğrenci dinamiklerinin usta-çırak ilişkisi gibi ele alındığı bu süreçte, sosyal bilgiler dersi öğretim programlarının otantik öğrenme açısından incelenmesi, sürecin gelişimini izlemek açısından önemli bir adım olarak görülmektedir. Literatürde, otantik öğrenme yaklaşımlarıyla ilgili (Acar & Acar, 2023; Akçay & Palaz 2024; Bektaş & Horzum, 2014; Güneş vd., 2020; Gürgil Ulusoy vd., 2024; Taconis & Bekker, 2023; Tatal, 2023; Yıldırım & Ortak, 2020, Yıldırım 2020) çalışmalara bakıldığında; sosyal bilgiler dersi öğretim programlarının incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda, çalışmanın alana katkı sağlaması beklenmektedir.

Problem Durumu

Geçmişten günümüze hemen hemen her uygarlık, deneyime dayalı öğrenimi ciddiye almıştır. Roma uygarlığında eğitim anlayışı faydacı bir bakış açısıyla şekillenmiş ve "*Okul hayattır.*" görüşü benimsenmiştir. (Alkan vd., 1976 akt. Bektaş & Horzum, 2014) John Dewey de benzer şekilde, "*Okul, hayatın bir benzeri değil, bizzat hayatın kendisidir.*" diyerek eğitimin yaşamla iç içe olması gerektiğini vurgulamıştır. (Aktaran: Binbaşıoğlu, 2003) Bu görüşler, eğitimin yaşamla bütünleşik olması gerektiğini vurgulasa da her dönemin "hayat" tanımı farklı dinamiklerle şekillenmiştir. Roma'daki faydacı eğitim anlayışı, dönemin sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarına yönelikken; Dewey'in yaklaşımı, bireyin toplumdaki yerini aktif biçimde alma gerekliliğine dayalıdır. Bu bağlamda, her iki anlayışın ortak noktası "*yaşamla bütünleşme*" olsa da otantik öğrenme açısından Dewey'in yaklaşımı daha çağdaş eğitim paradigmalarıyla örtüşmektedir. Bu fark, çalışmanın otantik öğrenmeye getirdiği tarihsel derinlik açısından önem taşımaktadır. Okullarda, günlük yaşama yönelik deneyim kazanma süreci pek çok ders içeriğinde sağlanmakla birlikte, bu konuda en aktif derslerden biri sosyal bilgiler dersidir. Otantik öğrenme, öğrencilerin sosyal konular üzerinde durmalarına imkân tanır. (Borthwick vd., 2007) Sosyal bilgiler dersi, bireyin toplum içindeki rolünü anlamasını ve toplumsal olayları değerlendirmesini amaçlar. Bu yönüyle, gerçek yaşamla doğrudan ilişkilidir ve otantik öğrenmeyle güçlü bir bağ içindedir. Bu durum, sosyal bilgiler dersini diğer derslerden ayıran temel bir farklılık yaratır ve burada önemli bir soru ortaya çıkar: Gerçek yaşamla ilişki kurmak yalnızca eğitim içeriğiyle mi sağlanır, yoksa öğretim yöntemleriyle mi derinleşir? Bu araştırma, bu noktada otantik öğrenmenin yalnızca içerik seçimi değil, pedagojik yöntem olarak da nasıl yapılandırıldığını sorgulamakta ve alanyazına eleştirel bir katkı sunmaktadır. Otantik öğrenme, öğrencilerin edindikleri bilgi, beceri, değer ve yeterlikleri gerçek hayatla bağlantılı hâle getirmesini sağlayan bir yaklaşımdır. (Knobloch, 2003) Sosyal bilgiler dersinde öğrenciler, tarih, coğrafya, ekonomi ve vatandaşlık gibi alanlarda öğrendiklerini gerçek yaşam bağlamında

uygulama fırsatı bulur. Bu sayede, yalnızca teorik bilgi edinmekle kalmaz, aynı zamanda problem çözme, iş birliği yapma, eleştirel düşünme ve toplumsal sorumluluk gibi bireysel ve sosyal beceriler de kazanırlar. Sosyal bilgiler dersinde gerçekleştirilen otantik etkinlikler, öğrenmeyi sadece sınıf ortamında tutmakla kalmaz, öğrenciyi dış dünyaya da taşır. Örneğin, yerel yönetimlerle ilgili bir konunun belediye ziyaretleriyle desteklenmesi veya çevre sorunları üzerine yapılan projelerin toplumsal farkındalık oluşturacak etkinliklerle birleştirilmesi, öğrenmeyi daha anlamlı ve kalıcı hâle getirebilir. Bu durum, otantik öğrenmenin temel amacını, yani bilgiyi gerçek yaşamla bütünleştirme sürecini destekleyebilir. Bu bağlamda, sosyal bilgiler dersinin temel kılavuzu olan sosyal bilgiler dersi öğretim programlarının, geçmişten günümüze otantik öğrenme yaklaşımıyla nasıl şekillendiğinin incelenmesi önemli görülmektedir. Günümüzde, hızla değişen toplumsal, teknolojik ve ekonomik koşullar göz önüne alındığında, öğrencilere 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak büyük bir gereklilik hâline gelmiştir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta, 21. yüzyıl becerilerinin tanımının kültürden kültüre, eğitim sisteminden eğitim sistemine farklılık göstermesidir. Literatürde bu becerilerin kapsamına ilişkin ortak bir uzlaşma olmaması, eğitim programlarının otantik öğrenme temelinde nasıl şekillendiği konusunda belirsizlik yaratmaktadır. Bu çalışmanın özgün katkısı, Türkiye'deki sosyal bilgiler dersi öğretim programlarını, bu belirsizlikler ışığında analiz ederek, yerel bağlamda otantik öğrenmenin uygulanabilirliğine dair yeni bir bakış açısı sunmasıdır. Otantik öğrenme yaklaşımıyla düzenlenen sosyal bilgiler öğretimi, öğrencilerin teorik bilgiyi pratiğe dökerek yaşadıkları toplumla daha güçlü bağlar kurmasını sağlar. Bu sayede bireyler, sadece bilgi tüketen değil, aynı zamanda bilgiyi hayatına entegre eden, eleştirel düşünen ve topluma katkı sunan bireyler hâline gelirler. Bu bakımdan bu çalışmada, "Otantik öğrenme yaklaşımlarıyla sosyal bilgiler öğretim programları nasıl ele alınmıştır?" sorusu araştırmanın problemi olarak belirlenmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma; araştırma sürecinde, araştırma sınırlarını katı bir biçimde çizmek yerine, keşfetmeye ve anlamaya öncelik vermektedir. Nitel araştırmada asıl amaç toplanan verilerle okuyucu zihninde betimsel bir resim oluşturmaktır (Creswell, 2013). Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olay ve olgular hakkında bilgi sunan yazılı materyallerin analizini içermektedir. Bu yöntem zamana yayılmış, uzun süreli araştırmalarda etkili biçimde kullanılabilir. Değişik aralıklarla üretilmiş programlar, kitaplar ve yazılar gibi dokümanlar için geniş zaman dilimine yayılmış analize olanak sağlar. (Yıldırım & Şimşek, 2016). Çeşitli veri setlerinden faydalanmak için dokümanlar önemli kaynaklardır. (Ekiz, 2017). Araştırmada hangi dokümanın kullanılacağı, araştırma sorusu ile yakından ilişkili görülmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Eğitim ile ilgili konularda yararlanılan dokümanlardan biri olan sosyal bilgiler dersi öğretim programları, araştırma sorusu doğrultusunda kaynak olması amacıyla seçilmiştir. Araştırmada 1968 yılından 2023 yılına kadar olan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarını otantik öğrenme yaklaşımıyla, geniş zaman diliminde yazılı belgeler üzerinden analiz etmek amaçlandığı için doküman incelemesi yöntemi seçilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmada, nitel araştırma yöntemi doğrultusunda olasılıksız örnekleme yöntemlerinden biri olan amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Patton'a (2005) göre, amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen kaynakların derinlemesine incelenmesine olanak tanır. Bu

doğrultuda, çalışmaya sosyal bilgiler dersi öğretim programları dâhil edilmiştir. 1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve 2023 Güncellenmiş Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı başta olmak üzere aradaki tüm programlara araştırmada yer verilmiştir. Ancak 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, araştırma tamamlandığı sırada henüz taslak aşamasında olduğu için araştırmaya dâhil edilmemiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama materyallerini, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 1998 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve 2023 Güncellenmiş Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı oluşturmaktadır. 2024 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, araştırma tamamlandığında henüz taslak aşamasında olduğu için araştırma kapsamına alınmamıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veriler, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 1968, 1998, 2005, 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları ve 2023 Güncellenmiş Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'ndan toplanmıştır. Verilerin analizi aşamasında, öncelikle otantik öğrenme kavramı doğrultusunda kapsamlı bir literatür taraması yapılmış; kavramın tanımı ve sınırları belirlenmiştir. Sonrasında veri kaynakları önce 3 defa sonrasında ise 2 hafta arayla 2 defa daha okunarak analiz edilmiştir. Programlar incelenirken, literatür taramasında elde edilen notlardan ve çıkarımlardan yararlanılarak, programlarda otantik öğrenme ile doğrudan ilişkili kavramlar (13 kavram) ve otantik öğrenmeyi destekleyen kavramlar (11 kavram) tespit edilmiştir. Bu kavramlar kapsamında programlardaki kazanımlar ve açıklamalar tablolaştırılmıştır. Çalışmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla, sosyal bilgiler eğitimi alanında üç uzmandan görüş alınmıştır. Üç uzmanla yapılan değerlendirmeler sonucunda, Miles ve Huberman'ın (1994) formülü (Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) kullanılarak ortak görüşe varma oranı hesaplanmış ve uyum yüzdesi %94 olarak bulunmuştur. Literatürde %90 ve üzeri güvenilirlik düzeyi yüksek olarak kabul edilmektedir. Uzman görüşleri doğrultusunda son şekli verilen tablolar, Bulgular bölümünde programlardan doğrudan alıntılarla desteklenerek sunulmuştur. Tablo 1'de otantik öğrenmeye yönelik doğrudan ve yardımcı kavramlara yer verilmiştir:

Tablo 1. Otantik öğrenmeye yönelik doğrudan ve yardımcı kavramlar

Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
Gerçek Hayat Problemleri	Katılım
Deneyim Kazanmak	Yaratıcılık
Problem Çözmek	Sorgulama
Keşfetme	Akıl yürütme
Usta-Çırak İlişkisi	İlişkilendirme
Öğrenci Merkezli	Farkındalık
Süreç Temelli Öğrenme	Soru-Cevap
Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri (Beyin Fırtınası, Tartışma, Kanıt Kullanma, Tasarlama, Yerel Tarih, Sözlü Tarih)	Örnek verme
Değerlendirme	Karar verme
Eleştirel Düşünme	Fikir üretme
Gezi	
Gözlem	

Tablo 1 incelendiğinde, otantik öğrenme bağlamında doğrudan 12 kavrama ve dolaylı olarak ilişkilendirilen 10 kavrama yer verildiği görülmektedir. Otantik öğrenme, gerçek yaşamla doğrudan ilişkili değer, beceri, kavram ve kazanımların okula taşınarak öğrencinin gerçek yaşamla bağ kurmasını amaçlamaktadır. Sosyal bilgiler dersi de hayatın içinden bilgilerin öğrencilere sunulduğu bir derstir ve otantik yaklaşımdan faydalanmaktadır. Bu doğrultuda, gerçek hayat problemleri, problem çözme, usta-çırak ilişkisi gibi kavramlar doğrudan otantik öğrenme ile ilişkilendirilmiştir. Dolaylı olarak bağlantılı olan yardımcı kavramlar ise katılım, yaratıcılık, akıl yürütme ve sorgulama gibi süreçleri kapsamaktadır. Yapılan araştırmada geçerlik ve güvenilirliği artırmak amacıyla, araştırma materyallerinden elde edilen veriler doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Etik Kurul İzin Bilgisi

Etik Kurul Kararından muaftır.

BULGULAR VE YORUM

1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

1968 Sosyal Bilgiler Dersi öğretim Programı ilk sosyal bilgiler dersi öğretim programıdır. Bu programda otantik yaklaşımlara bazı maddelerde rastlanmıştır. Tablo 2’de 1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının otantik öğrenme bağlamında incelenmesine yer verilmiştir:

Tablo 2. 1968 Sosyal bilgiler dersi öğretim programının otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Başlık	Alt Başlık	Maddeler	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
Programın Getirdiği Yenilikler ve Özellikler	Amaçlar Yönünden	3. madde	Problem Çözme, Deneyim Kazanma.	Katılım.
	İlkeler Yönünden	11. madde	Deneyim Kazanma, Süreç Temelli Öğrenme.-	-
	Programın Muhtevası Yönünden	6. madde	Araştırma, Gerçek Hayat Problemleri, Keşfetme.	-

Tablo 2’ye bakıldığında “1968 Programı’nın Getirdiği Yenilikler ve Özellikler” başlığı altında “Amaçlar Yönünden” başlığında yapılan açıklamalarda 3. madde: Öğrencilere kuru ve ezbere bilgi kazandırmaktan çok, hayatta başarılı olmaları, karşılaştıkları problemleri çözmeleri, hayata kolaylıkla intibak etmeleri; kendilerine, ailelerine, çevrelerine ve yurtlarına yararlı olabilmeleri için gerekli temel bilgi, beceri ve değer duygusu ve davranış kazandırılması temel bir ilke olarak kabul edilmiştir. (MEB, 1968, s. 13) Verilen maddede öğrencilere ezbere bilgi kazandırmaktan çok, öğrencilerin hayatta karşılaştıkları problemleri çözmesinden bahsedilmiştir. Otantik bir yaklaşım sergilenmiştir. Ayrıca devamında “İlkeler Yönünden” başlığında 11. maddede de benzer bir otantik yaklaşımdan bahsedilebilir; 11. madde: “Çocuklar görme ve işitmeden çok, yaparak öğrenirler” (MEB, 1968, s. 14). “Programın Muhtevası Yönünden” başlığı altında, 6. maddede gerçek hayattan ve okula getirilmiş hayattan yararlanılması gerektiği yönünde bir söyleme rastlanılmıştır:

6. madde: 1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında, öğrencilere tek kaynaktan hazır bilgi verilmesi yerine, öğrencilerin çeşitli kaynaklardan araştırma yapması ve kendi kendilerine öğrenmesi için öğretimde tek ders kitabına bağlı kalınmayıp ünitelerin işlenmesinde gerçek hayattan, okula getirilmiş hayattan, kaynak kişilerden, ansiklopedi, çeşitli kitap gibi yazılı kaynaklardan yararlanılması öngörülmüştür. (MEB, 1968, s. 17)

Bu kapsamda maddelerde değinilen beceri ve değerler gerçek yaşam beceri ve değerleriyle örtüşmektedir. Gerçek yaşamdaki beceri ve değerlerin okulda kazandırılması anlayışı otantik öğrenme yaklaşımıyla bağdaştırılmıştır. Tablo 3'te 1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının otantik öğrenme bağlamında incelenmesine yönelik veriler sunulmuştur:

Tablo 3. 1968 Sosyal bilgiler dersi öğretim programının otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Başlık	Alt Başlık	Maddeler	Alt Maddeler	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
İlköğretimin Amaçları	Kişisel Bakımdan	1. madde	1a, 1b,	1a: Deneyim Kazanma, Keşfetme.	1a: Farkındalık.
		2. madde	2c	1b: - 2c: Gerçek Hayat Problemleri, Değerlendirme.	1b: Farkındalık. 2c: Karar Verme.
		6. madde	6a, 6b	6a: Problem Çözme, Araştırma. 6b: Araştırma.	6b: Akıl Yürütme.
Milli Eğitimin Temel Amaçları	-	9. madde 10. madde	-	9. madde: Öğrenci Merkezli. 10. madde: Araştırma.	9. madde: Soru-cevap. 10. madde: -

Tablo 3'e göre, 1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında “*İlköğretimin Amaçları*” başlığı altında verilen “*Kişisel Bakımdan*” alt başlığında yer alan bazı maddeler, gerçek yaşamda karşılaşılan problemleri çözmeye ve bunlara karşı hazırlıklı olmaya yöneliktir. Bu bakımdan bu maddeler otantik bir yaklaşım içerebilir (MEB, 1968, s. 3); 1a maddesi: “Vücudunu, üstünü, başını temiz tutmayı öğrenir, bunlarla ilgili alışkanlıklar edinir. Temizliğin, sağlıklı büyüme ve yaşamının temel şartı olduğuna inanır.”, 1b maddesi: “Bulaşıcı hastalıklardan, hastalık taşıyan hayvanlardan, böceklerden, mikroplardan kendisini, çevresini korumasını bilir.”, 2c: maddesi: “Kaza halinde alınacak en basit ilk yardım tedbirlerine başvurabilir.” (MEB, 1968, s.3) 6a maddesi: “Doğru hüküm verebilmek için herhangi bir olay veya durumu, çözülmesi gereken bir problem olarak ele alır.”, 6b maddesi: “Doğru düşünmeye engel olan peşin hükümlere, delilsiz inançlara, propagandaya, duygu ve heyecanlara kendini kaptırmadan, inceleme, araştırma yollarına başvurmayı bilir.” (MEB, 1968, s. 4) “*Sosyal Bilgiler Dersinde Milli Eğitimin Temel Amaçları*” başlığı altında yer alan 9. ve 10. maddelerde de öğrenciyi aktif kılan yaklaşımlar kullanmaya ve öğrenciyi araştırmaya sevk etmeye yönelik tavsiyeler yer almaktadır (MEB, 1968, s. 66); 9. madde: “Bu dersin öğretiminde yalnız soru-cevap ya da takrir değil çeşitli metotlara yer verilmelidir. Özellikle, öğrenciyi kendi kendine aktif yapan ve onu araştırmaya ve incelemeye sevk eden metotlara öncelik verilmelidir.” denilirken; 10. maddede: “Bu dersin öğretiminde yalnız ders kitabı ile yetinilmemeli, öğrencinin seviyesine uygun çeşitli kaynaklardan yararlanılması, böylece öğrencinin araştırma yapması ve bunu alışkanlık haline getirmesi sağlanmalıdır.” (MEB, 1968, s. 66) söylemlerine yer verilmiştir. Programda temizlik, sağlıklı yaşam ve hastalıklardan korunma, ilk yardım ve problem çözme becerilerinin öğrencilere kazandırılması üzerinde durulmuştur. Bunların tamamı yaşamın içinden becerilerdir. Sosyal bilgiler dersi gerçek yaşamla yakından ilişkilidir. Gerçek yaşam problemlerinin çözümü ve becerilerinin kazandırılmasında otantik yaklaşımdan faydalanılmıştır.

1998 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

1998 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında yer alan otantik yaklaşımlar Tablo 4'te sunulmuştur:

Tablo 4. 1998 Sosyal bilgiler dersi öğretim programının otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Başlık	Maddeler	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
Türk Milli Eğitimi'nin Amaçları	3. madde	Süreç Temelli Öğrenme, Deneyim Kazanma.	Katılım.
Sosyal Bilgiler Dersinin Genel Amaçları	11. madde	Araştırma, Değerlendirme.	Akıl Yürütme, Sorgulama, İlişkilendirme.

Tablo 4 incelendiğinde, Millî Eğitim Bakanlığı'nın “*Tebliğler Dergisi*’nde yayımlanan 1998 öğretim programında (MEB, 1998) “*Türk Milli Eğitimi'nin Amaçları*” başlığı altında 3. maddede otantik bir yaklaşım görülmektedir:

3. madde: “İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak; böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin ortağı yapmaktır.” (MEB, 1998, s. 532)

1998 Programı’nda “*Sosyal Bilgiler Dersinin Genel Amaçları*” başlığı altında 11. maddede otantik bir yaklaşım söz konusudur: 11. madde: “Bugünü daha iyi değerlendirebilmeleri için geçmiş çağlardaki sosyal, ekonomik ve siyasi olayların neden ve sonuçlarını günümüzle kıyaslama yaparak düşünme, araştırma ve akıl yürütme yeteneğini geliştirirler.” (MEB, 1998, s. 535) Sosyal bilgiler dersinde tarihi olaylar göz önüne alınarak gelecekteki problemlerin çözülmesi, akıl yürütme, araştırma, düşünme becerilerinin gerçek yaşamla ilişkilendirilerek geliştirilmesi otantik yaklaşım bağlamında ele alınmıştır. Tablo 5’te 1998 Sosyal bilgiler dersi öğretim programının maddelerinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesine yer verilmiştir:

Tablo 5. 1998 Sosyal bilgiler dersi öğretim programının maddelerinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Sınıf	Ünite	Hedef ve Davranış	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
4. Sınıf	“İlimiz ve Bölgemizi Tanıyalım”	1. ve 2. madde	1. madde: Keşfetme, Deneyim Kazanma, Öğrenci Merkezli. 2. madde: Araştırma, Gezi-Gözlem.	-
5. Sınıf	“Güzel Yurdumuz Türkiye”	27. madde	Problem Çözme, Gerçek Hayat Problemleri.	-

Tablo 5 incelendiğinde, 1998 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında “*Sosyal Bilgiler Dersi Hedef ve Davranışlarına*” bakıldığında “*İlimiz ve Bölgemizi Tanıyalım*” ünitesinde “*İlimiz ve Bölgemizin Bulunduğu Çevrenin Korunması ve Güzelleştirilmesi*” başlığı altında 4. sınıfta 1. ve 2. maddede (MEB, 1998, s. 542) ağaç dikme ve gezi gözlem gibi yöntemlerle otantik öğrenme örneklerine rastlanmaktadır: 1. madde: “En az bir ağaç dikelim ve ormanlarımızı koruyalım.”

2. madde: “Doğal güzelliklerimizi, milli parklarımızı ve kültürel varlıklarımızı koruyalım. (Öğrencilerin ayrı il ve bölgede yaşadığı dikkate alınarak yukarıda belirtilen her coğrafi konu ile ilgili genel açıklama yapıldıktan sonra sorulan sorularla, konulara açıklık getirilecektir. Ayrıca çevreye yapılacak gezi, gözlem ve incelemelerle öğrencinin yaşadığı il ve bölge özellikleri pekiştirilecektir.)” (MEB, 1998, s. 542)

5. sınıf düzeyinde ise “Güzel Yurdumuz Türkiye” ünitesinde verilen 27. madde (MEB, 1998) öğrencileri problem çözmeye teşvik bakımından otantik bir yaklaşım olarak görülebilir: 27. madde: “Çevre sorunlarının çözümünde üzerine düşen görevleri yapmaya istekli oluş.” (MEB, 1998, s. 544) Bu maddelerin hepsinde otantik öğrenme bağlamında doğrudan kavramlara rastlanmaktadır. Sosyal bilgiler dersi öğretim programı; ağaç dikme, kültürel varlıkları koruma ve gezi-gözlem etkinlikleri ile öğrencilere yaşamın içinden deneyimler kazandırmaktadır. Öğrencileri kuru ve ezbere bilgiden uzaklaştırarak otantik bir bağlam sunmaktadır.

2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

Tablo 6’da 2005 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 4. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesi sunulmuştur:

Tablo 6. 2005 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 4. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Öğrenme Alanı	Ünite	Kazanım	Etkinlik Önerileri	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
“Birey ve Toplum”	“Geçmişimi Öğreniyorum”	5. kazanım: Yaşanmış olaylardan ve görsel materyallerden yola çıkarak, Millî Mücadele sürecinde yakın çevresini ve Türkiye’yi betimler.	“Bir Gezi Yapalım”	5. kazanım: Gerçek Hayat Problemleri.	5. kazanım: Akıl Yürütme, İlişkilendirme.
		6. kazanım: Millî Mücadele’nin kazanılmasında ve Cumhuriyetin ilânında Atatürk’ün rolünü fark eder.	“Sanal Alan Gezisi”	6. kazanım: - Bir Gezi Yapalım Etkinliği: Gezi Gözlem.	6. kazanım: Farkındalık. Bir Gezi Yapalım Etkinliği: İnceleme.
				Sanal Alan Gezisi Etkinliği: -	Sanal Alan Gezisi Etkinliği: Örnek Verme.
“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”	“Yaşadığımız Yer”	1. kazanım: Çeşitli yöntemlerle çevresindeki herhangi bir nesnenin kendisine göre bulunduğu yönü bulur.	“Hava Gözlemi”	1. kazanım: Keşfetme, Deneyim, Süreç Temelli Öğrenme.	5. kazanım: Akıl Yürütme.
		5. kazanım: Çevresinde meydana gelen hava olaylarını gözlemleyerek, bulgularını resimli grafiklere aktarır.	“Deprem Tatbikatı” (Deprem öncesi ve deprem sırasında yapılması gerekenlerle ilgili uygulamaya yaptırılır.)	5. kazanım: Gözlem, Öğrenci Merkezli. Hava Gözlemi Etkinliği: Deneyim Kazanma, Keşfetme, Süreç Temelli Öğrenme.	8. kazanım: Farkındalık. Hava Gözlemi Etkinliği: Deneyim Kazanma, İlişkilendirme.
		8. kazanım: Doğal afetler karşısında hazırlıklı olur.		Deprem Tatbikatı Etkinliği: Deneyim Kazanma, Süreç Temelli Öğrenme.	
“Üretim, Dağıtım ve Tüketim”	“Üretimden Tüketime”	3. kazanım: Mevcut kaynaklarla ihtiyaçlarını ilişkilendirir.	“Pazara Gidelim” (Yakın çevrede kurulmuş bir pazarda inceleme yapılır.)	-	3. kazanım: İlişkilendirme, Akıl Yürütme. Pazara Gidelim Etkinliği: Katılım.

“Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler”	“Hep Birlikte”	2. kazanım: Ön bilgi ve yaşantısını kullanarak çevresindeki belli başlı sosyal problemler ya da ihtiyaçlarla grup, kurum ve sosyal örgütleri ilişkilendirir.	“Bir Sorunumuzu Çözelim” (Proje ya da grup çalışması ile yaşanan çevreden örnek sosyal bir sorun belirlenerek çözüm aşamaları ve öneriler sunulur.)	Bir Sorunu Çözelim Etkinliği: Gerçek Hayat Problemleri, Deneyim Kazanma, Araştırma.	2. kazanım: İlişkilendirme, Akıl Yürütme.
					Bir Sorunu Çözelim Etkinliği: Katılım, Farkındalık, Fikir Üretme.
Güç, Yönetim ve Toplum”	“İnsanlar ve Yönetim”	-	Oy Verelim” (Sınıf başkanı seçimi veya yenilenmesi için sandıklar kurularak basit düzeyde bir seçim ortamı oluşturulur.) (4. kazanım)	Oy Verelim Etkinliği: Deneyim Kazanma, Öğrenci Merkezli, Süreç Temelli Öğrenme.	Oy Verelim Etkinliği: -
			“Benim Bayramım” (23 Nisan etkinlikleri için yabancı ülkedeki bir öğrenciye davet mektubu yazılır.)	Benim Bayramım Etkinliği: Keşfetme.	Benim Bayramım Etkinliği: Yaratıcılık.

Tablo 6’ya bakıldığında 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında; 4. sınıf “*Birey ve Toplum*” öğrenme alanına bakıldığında kazanımlarda tarihsel empati yoluyla akıl yürütme ve değerlendirme gibi öğrenmelere yer verilmiştir. Etkinlik önerilerinde ise gezi etkinliği ve sanal geziler önerilmiştir. Otantik öğrenmeye göre araştırma, inceleme, gerçek hayatla karşı karşıya kalmayı içerebilmektedir. *İnsanlar, Yerler ve Çevreler*” öğrenme alanında ise gerek kazanımlarda gerekse etkinlik önerilerinde yön bulma, hava gözlemi yapma, hava tahmini yapma, deprem tatbikatı yaparak afete karşı hazırlıklı olma gibi pek çok madde doğrudan gerçek yaşamla ilişkilidir. Özellikle “*Pilota Yardım Edelim*” etkinliği ile öğrencilerin gerçek hayat problemini çözme yoluyla; yer- yön kavramını öğrenmeleri pekiştirilecektir. Bu doğrultuda otantik öğrenme ile doğrudan ilişkili kazanım ve etkinliklerdir. *Üretim, Dağıtım ve Tüketim*” öğrenme alanında pazara gitme etkinliği ile doğrudan gerçek yaşam içinde ihtiyaçları ve mevcut kaynakları ilişkilendirebilir. Yine hayatın içinden örneklerle otantik yaklaşım sergilenmiştir. *Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler*” öğrenme alanında özellikle etkinlik önerilerinde verilen sosyal bir sorun üzerine proje geliştirme ve probleme çözüm önerileri sunma işi gerçek yaşam problemini çözme üzerine kurgulanmıştır. Dolayısıyla bir otantik öğrenme yaklaşımıdır. “*Güç, Yönetim ve Toplum*” öğrenme alanında ise oy verme etkinliği ve yabancı bir öğrenciye mektup yazma etkinliği gerçek yaşamla yakın ilişkilidir. Vatandaş olma bilinci, demokratik tutum ve küresel vatandaşlık konularında öğrencilere katkı sağlayacak bir otantik yaklaşım sergilenmiştir. Tablo 7’de 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı 5. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesine ilişkin veriler sergilenmiştir:

Tablo 7. 2005 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 5. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Öğrenme Alanı	Ünite	Kazanım	Etkinlik Önerileri	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
“Kültür ve Miras”	“Adım Adım Türkiye”	1.kazanım: Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihi mekânları, nesneleri ve yapıtları tanır.	“Sanal Alan Gezisi”	1. kazanım: Keşfetme.	1. Kazanım: Farkındalık.
			“Bir Gezi Yapalım”	Sanal Alan Gezisi Etkinliği: Araştırma. Bir Gezi Yapalım Etkinliği: Gezi, Öğrenci Merkezli.	Sanal Alan Gezisi Etkinliği- Bir Gezi Yapalım Etkinliği: Katılım.
“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”	“Bölgemizi Tanıyalım”	7. kazanım: Yaşadığı bölgede görülen doğal afetlerin zararlarını artıran insan faaliyetlerini fark eder.	“Deprem Tatbikatı”	7. kazanım: Değerlendirme, Gerçek Hayat Problemleri.	7. kazanım: Farkındalık, Akıl Yürütme, Sorgulama.
			“Sınıf Tahliye Çantası Hazırlama”	Deprem Tatbikatı Etkinliği: Gerçek Hayat Problemleri, Problem Çözme, Süreç Temelli Öğrenme, Deneyim Kazanma. Sınıf Tahliye Çantası Hazırlama Etkinliği: Deneyim Kazanma, Öğrenci Merkezli.	Deprem Tatbikatı Etkinliği: Katılım, Farkındalık. Sınıf Tahliye Çantası Hazırlama Etkinliği: Akıl Yürütme, Karar Verme.

Tablo 7’ de 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında 5. sınıf düzeyinde “*Kültür ve Miras*” öğrenme alanına bakıldığında kazanım doğrultusunda sanal alan gezileri ve müze ve tarihi mekân gezilerine yer verildiği görülmektedir. Gezi etkinlikleri öğrencileri ezbere öğretim tarzından kurtararak hayatın içinde yaparak-yaşayarak öğrenim elde etmelerini sağlar. Otantik öğrenme de hayatın içinden gerçek hayat problemlerini öğrenciye sunarak, öğrencinin yaparak-yaşayarak öğrenmesine katkıda bulunur. Bu bağlamda otantik yaklaşım vardır. “*İnsanlar, Yerler ve Çevreler*” öğrenme alanında, doğal afetlere karşı alınabilecek tedbirler yine yaşantı yoluyla aktarılmaktadır. Sınıf tahliye çantası hazırlama gibi etkinliklerle süreç temelli bir öğrenme benimsenmiştir. Otantik etkinliklere yer verilmiştir.

Tablo 8’de 2005 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 6. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesine ilişkin verilere yer verilmiştir:

Tablo 8. 2005 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 6. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Öğrenme Alanı	Ünite	Kazanım	Etkinlik Önerileri	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
“Birey ve Toplum”	“Sosyal Bilgiler Öğreniyorum”	3. kazanım: Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar.	“Atlantis’ten Gelen Çocuk” (Dergi veya gazete resimlerinden bir kolaj hazırlanarak bir kültürün özelliklerini tanımaya yönelik bazı sorulara cevap verilir.)	3. kazanım: Süreç Temelli Öğrenme, Araştırma, Problem Çözme. Atlantis’ten Gelen Çocuk Etkinliği: Süreç Temelli Öğrenme, Öğrenci Merkezli.	3. kazanım: Sorgulama, Akıl Yürütme. Atlantis’ten Gelen Çocuk Etkinliği: Soru-Cevap, Örnek Verme, Yaratıcılık.
		3. kazanım: Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak, iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	“Çöl ve Kutup Arasında” (Dünya üzerinde görülen farklı iklim türleri ile ilgili yaratıcı drama çalışması yapılır.)	3. kazanım: Gerçek Hayat Problemleri, Değerlendirme. 4. kazanım: Değerlendirme.	3. kazanım: Sorgulama, Akıl Yürütme, İlişkilendirme. 4. kazanım: Akıl Yürütme.
“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”	“Yeryüzünde Yaşam”	4. kazanım: Haritalardan ve görsel materyallerden yararlanarak Türkiye’de görülen iklim türlerinin özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	“Ülkemizden Yedi Renk” (Çeşitli harita ve fotoğraflar incelenerek konum, yeryüzü şekilleri ve iklim ilişkisi vurgulanır.)	Çöl ve Kutup Arasında Etkinliği: Deneyim Kazanma, Öğrenci Merkezli. Ülkemizden Yedi Renk Etkinliği: Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri, Öğrenci Merkezli.	Çöl ve Kutup Arasında Etkinliği: Katılım, Fikir Üretme.
		1. kazanım: Destan, yazıt ve diğer belgelerden yararlanarak, Orta Asya ilk Türk devletlerinin siyasal, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.	“Türkler” (Orta Asya ilk Türk devletleri ve ilk Türk- İslam devletleri ile ilgili belgeseller izlenir.)	1. kazanım: Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri, Öğrenci Merkezli. Türkler Etkinliği: Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri.	1. kazanım: Akıl Yürütme, Sorgulama, İlişkilendirme. Türkler Etkinliği: Örnek Verme, İlişkilendirme.

“Üretim, Dağıtım ve Tüketim”	“Ülkemizin Kaynakları”	2. kazanım: Türkiye’nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak, yatırım ve pazarlama proje önerileri tasarlar.	“Yatırım Projeleri” (Ülkemizin kaynakları göz önünde bulundurularak ürün, fabrika vb. yatırım yerleri belirlenir.)	2. kazanım: Gerçek Hayat Problemleri, Öğrenci Merkezli, Araştırma, Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri.	2. kazanım: Yaratıcılık, Fikir Üretme, Akıl Yürütme.
				Yatırım Projeleri Etkinliği: Araştırma, Eleştirel Düşünme, Değerlendirme.	Yatırım Projeleri Etkinliği: Karar Verme, Akıl Yürütme.
“Küresel Bağlantılar”	“Ülkemiz ve Dünya”	2. kazanım: Ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik ilişkilerini, kaynaklar ve ihtiyaçlar açısından değerlendirir.	“İhracat Yapıyoruz” (Bir ülkenin kaynakları ve ihtiyaçları ile Türkiye’nin kaynaklarını göz önünde bulundurarak o ülkeye ürün satmak için proje hazırlanır.)	2. kazanım: Değerlendirme, Eleştirel Düşünme.	2. kazanım: Sorgulama.
		4. kazanım: Ülkemizin diğer ülkelerle doğal afetlerde ve çevre sorunlarında dayanışma ve iş birliği içinde olmasının önemini fark eder.	“Sorun Avcıları” (Gazete, dergi vb. kaynak taraması yapılarak yaşanan sorunların çözümü için diğer ülkelerle iş birliği ve dayanışmanın, sorunların çözümüne etkisi tartışılır.)	4. kazanım: Gerçek Hayat Problemleri.	4. kazanım: Farkındalık, Akıl Yürütme.
				İhracat Yapıyoruz Etkinliği: Süreç Temelli Öğrenme, Otantik Öğrenme Teknikleri.	İhracat Yapıyoruz Etkinliği: Yaratıcılık, Sorgulama, Akıl Yürütme, Fikir Üretme.
				Sorun Avcıları Etkinliği: Problem Çözme, Gerçek Hayat Problemleri.	Sorun Avcıları Etkinliği: Örnek Verme, Soru-Cevap.
“Bilim, Teknoloji ve Toplum”	“Elektronik Yüzyıl”	2. kazanım: Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gelecekteki yaşam üzerine etkilerine ilişkin yaratıcı fikirler ileri sürer.	“Neler Olacak Neler” (Bilim ve teknolojinin geleceğimizi şekillendirmesine ilişkin beyin fırtınası ve araştırma yapılır.)	Neler Olacak Neler Etkinliği: Otantik Öğrenme Teknikleri, Öğrenci Merkezli, Problem Çözme.	2. kazanım: Yaratıcılık, Akıl Yürütme. Neler Olacak Neler Etkinliği: Örnek Verme, Soru-Cevap, Sorgulama, Akıl Yürütme, Fikir Üretme.

Tablo 8 incelendiğinde, 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı 6. sınıf düzeyinde “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanında kazanımlar ve etkinlik önerilerinde çıkarımda bulunma, akıl yürütme, ilişkilendirme gibi öğrenme adımlarına yer verilmiştir.

Etkinliklerde bulunan yaratıcı drama çalışması ile deneyim kazanma yolu ile öğrenme pekiştirilmiştir. Otantik doğaya sahip yaklaşımlar bulunmaktadır. “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanında Türkiye’nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yatırım ve pazarlama projeleri tasarlanması istenmiştir. Bu doğrultuda verilen etkinlik önerisinde ise coğrafi özellikleri göz önünde bulundurarak yatırım yerleri belirlenmesi yer almaktadır. Burada öğrencilere gerçek hayat problemleri sunulmuştur. Öğretmen rehberliğinde kendi projelerini gerçek yaşam sorunları üzerinden kurgulayıp çözüm üretmeleri beklenmektedir. Usta-çırak ilişkisi görülmektedir. Dolayısıyla otantik temelli bir öğrenme alanıdır. “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanında Türkiye’nin kaynaklarına ve ihracata aynı zamanda küresel anlamda doğal afetlere, doğal afetler sonrasında yaşanan ülkeler arası iş birliğine değinilmiştir. Etkinlik önerilerinde ihracat projesi tasarlama ve doğal afetlerle yaşanan sorunların çözümü için araştırma yapılmasına yer verilmiştir. Hem doğal kaynaklar ve ihracatta hem de küresel anlamda doğal afetlerde iş birliğinde gerçek yaşam problemlerine, bu problemlerin çözümüne, süreç temelli öğrenmeye, öğrencilerin yaratıcılığını ortaya çıkaracak şekilde yer verilmiştir. Bu bakımdan otantik yaklaşımlar sergilenmiştir. “Bilim, Teknoloji ve Toplum” öğrenme alanında ise bilim ve teknoloji doğrultusunda icat yapma, beyin fırtınası tekniği ile yaratıcılığını ortaya koyma, yeni fikirler üretme ve bu süreçte öğretmenin öğrenciye rehberlik ederek yol göstermesi, öğrencinin de yaparak-yaşayarak öğrenmesi ön plana çıkmaktadır. Otantik temelli yaklaşımlar sergilenmiştir. Tablo 9’da 2005 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 7. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesine yönelik veriler sunulmuştur:

Tablo 9. 2005 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 7. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Öğrenme Alanı	Ünite	Kazanım	Etkinlik Önerileri	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”	“Ülkemizde Nüfus”	4. kazanım: Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.	“Göçmen Olan Kuşlar mı?” (Bir göç hikâyesi incelenerek yerleşme ve seyahat özgürlüğü ele alınır.)	4. kazanım: Gerçek Hayat Problemleri, Eleştirel Düşünme.	4. kazanım: Katılım, Soru-Cevap.
				Göçmen Olan Kuşlar mı? Etkinliği: Gerçek Hayat Problemleri.	Göçmen Olan Kuşlar mı? Etkinliği: Farkındalık.
“Bilim, Teknoloji ve Toplum”	“Zaman İçinde Bilim”	4. kazanım: 15-19.yüzyıllar arasında Avrupa’da yaşanan gelişmelerin günümüz bilimsel birikiminin	“Harflerden Kitaba” (Bir eserin kitap haline geliş aşamaları araştırılır; çevredeki bir matbaaya gezi yapılır.	Harflerden Kitaba Etkinliği: Gezi, Keşfetme, Deneyim Kazanma, Öğrenci Merkezli.	4. kazanım: Farkındalık, İlişkilendirme.
				Teknoloji ve Bilim Müzelerine Gezi Etkinliği: Gezi, Deneyim Kazanma,	Harflerden Kitaba Etkinliği: Katılım, Örnek Verme, Yaratıcılık. Teknoloji ve Bilim Müzelerine

		oluşmasına etkisini fark eder.	“Teknoloji ve Bilim Müzelerine Gezi”	Öğrenci Merkezli.	Gezi Etkinliği: Katılım.
			“Yasalar Gerekli mi?” (Yasaların önemine ve gerekliliğine dair beyin fırtınası yapılır.)	2. kazanım: Değerlendirme. Yasalar Gerekli Mi Etkinliği: Problem Çözme, Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri, Öğrenci Merkezli.	2. kazanım: Örnek Verme, Sorgulama. Yasalar Gerekli Mi Etkinliği: Soru-Cevap, Örnek Verme, Yaratıcılık, Katılım.
“Güç, Yönetim ve Toplum”	“Yaşayan Demokrasi”	2. kazanım: Anayasamızın 2. maddesinde yer alan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin nitelikleri ile ilgili uygulamalara toplum hayatından örnekler verir.	“Bir Yasa TBMM’den Nasıl Çıkar?” (TBMM’den bir yasanın nasıl çıktığını kavratmak üzere drama yapılır.)	Bir Yasa TBMM’den Nasıl Çıkar Etkinliği: Gerçek Hayat Problemleri, Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri.	Belgesel Film İzliyoruz Etkinliği: Farkındalık.
			“Sınıf Mahkemesi Kuralım” (Yargı yetkisini ve gücünü anlamak üzere sınıfta okul kurallarına dayalı bir mahkeme kurulur.)	Sınıf Mahkemesi Kuralım Etkinliği: Problem Çözme, Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri.	Sınıf Mahkemesi Kuralım Etkinliği: Katılım, Fikir Üretme, Yaratıcılık.
				3. kazanım: Gerçek Hayat Problemleri, Keşfetme.	3. kazanım: Sorgulama, Farkındalık.
		3. kazanım: Küresel sorunların çözümlerinin yaşama geçirilmesinde kişisel sorumluluğunu fark eder.	“Proje Şenliği” (Bilimsel araştırma basamakları kullanılarak küresel sorunların çözümü ile ilgili proje hazırlanır.)	4. kazanım: Gerçek Hayat Problemleri, Gerçek Hayat Problemleri.	4. kazanım: Sorgulama, Akıl Yürütme.
“Küresel Bağlantılar”	“Ülkeler Arası Köprüler”	4. kazanım: Düşünce, sanat ve edebiyat ürünlerinin, doğal varlıkların ve tarihi çevrelerin ortak miras ögesi olarak yaşatılmasında insanlığın	“Birlikte Koruyalım” (Ortak miras değerlerin korunması ile	Proje Şenliği Etkinliği: Problem Çözme. Süreç Temelli Öğrenme. Birlikte Koruyalım Etkinliği:	Proje Şenliği Etkinliği: Yaratıcılık, Farkındalık. Birlikte Koruyalım Etkinliği:

sorumluluğunun farkına varır.	ilgili proje çalışması yapılır.)	Problem Çözme, Eleştirel Düşünme.	Fikir Üretme, Akıl Yürütme, Sorgulama.
----------------------------------	-------------------------------------	---	--

Tablo 9’ a bakıldığında, 2005 Programında 7. sınıf düzeyinde “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanında göçün neden ve sonuçlarına yer verilmiştir. Göç problemi üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda empati, eleştirel düşünme ve katılım gibi otantik kavramlara yer verilmiştir. “Bilim, Teknoloji ve Toplum” öğrenme alanında kazanımlara bağlı olarak verilen etkinlik önerilerinde geziler ön plana çıkmaktadır. Geziler öğrencilere, öğretmen rehberliğinde deneyim kazanarak öğrenme imkânı sağlamaktadır. Otantik bir etkinliktir. “Güç, Yönetim ve Toplum” öğrenme alanında anayasa üzerinden beyin fırtınası yapılarak fikirlerin sunulması, yasaların nasıl çıktığını öğretebilmek için drama yapılması ve yargı yetkisinin anlaşılması için sınıf mahkemesi kurulması gibi etkinlikler; öğretmen rehberliğinde yaparak-yaşayarak öğrenmeyi, fikir üretmeyi, katılımı sağlar ve yaratıcılığı destekler. Dolayısıyla otantik öğrenme kapsamında yer alır. “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanında ise özellikle 3. kazanımda küresel sorunların çözümü için kişisel sorumluluğu fark etme ve etkinlik önerilerinde bilimsel sorunlar için proje hazırlama, sınıf mahkemesi hazırlayarak çevre haklarının üzerinde durma otantik öğrenme için önemlidir. Bunların tümü yaparak-yaşayarak öğrenme, gerçek hayat problemlerine çözüm sunma, katılım ve yaratıcılık gibi otantik temelli öğrenme kazanımlarıdır.

2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

2018 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı doğrultusunda otantik öğrenme ile ilişkilendirilen becerilere Tablo 10’da yer verilmiştir:

Tablo 10. 2018 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı doğrultusunda otantik öğrenme ile ilişkilendirilen beceriler

Otantik öğrenme ile ilişkilendirilen beceriler	Araştırma
	İş Birliği
	Problem Çözme
	Sosyal Katılım
	Kanıt Kullanma

Tablo 10’da literatürden yola çıkılarak otantik öğrenme ile ilişkilendirilen becerilere yer verilmiştir. Otantik öğrenme usta-çırak ilişkisine bağlı olarak gerçek yaşam problemleri ile ilgilenir. Bu doğrultuda araştırma yapma, iş birliği, problem çözme, sosyal katılım ve kanıt kullanma becerileri otantik öğrenme ile ilişkili bulunmuştur. Tablo 11’de 2018 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 4. ve 5. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesine yönelik veriler sunulmuştur:

Tablo 11. 2018 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 4. ve 5. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Sınıf	Öğrenme Alanı	Kazanım	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
4. sınıf	“Kültür ve Miras”	SB.4.2.1. Sözlü, yazılı, görsel kaynaklar ve nesnelerden yararlanarak aile tarihi çalışması yapar.	SB.4.2.1.: Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri.	SB.4.2.1.: Akıl Yürütme.
		SB.4.2.2. Ailesi ve çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri araştırarak örnekler verir.		SB.4.2.2.: Örnek Verme.
	“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”	SB.4.3.2. Günlük yaşamında kullandığı mekânların krokisini çizer.	SB.4.3.2.: Gerçek Hayat Problemleri.	
		<i>Sığınak, acil toplanma yeri, acil çıkış ve diğer güvenli alanlar kroki üzerinde gösterilir.</i>	SB.4.3.4.: Gerçek Hayat Problemleri, Süreç Temelli Öğrenme.	-
4. sınıf	“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”	SB.4.3.4. Çevresinde meydana gelen hava olaylarını gözlemleyerek bulgularını resimli grafiklere aktarır.		
		<i>Gözlem yapma süresi, farklı hava olaylarının gözlemlenmesine imkân verecek şekilde belirlenir. Ayrıca hava olaylarını aktarıırken grafik okuma ve oluşturma becerileri üzerinde durulur.</i>	SB.4.3.6.: Gerçek Hayat Problemleri.	
		SB.4.3.6. Doğal afetlere yönelik gerekli hazırlıkları yapar.		
		<i>Öğrencinin yaşadığı çevrede karşılaşma olasılığı olan doğal afetlere öncelik verilir. Deprem çantası hazırlığı konusuna değinilir.</i>		
4. sınıf	“Bilim, Teknoloji ve Toplum”	SB.4.4.4. Çevresindeki ihtiyaçlardan yola çıkarak kendine özgü ürünler tasarlamaya yönelik fikirler geliştirir.	SB.4.4.4.: Süreç Temelli Öğrenme, Öğrenci Merkezli.	SB.4.4.4.: Yaratıcılık, Fikir Üretme.
		<i>Örnek girişimciler ve onların başarı öyküleri üzerinde durulur.</i>		
	“Üretim, Dağıtım ve Tüketim”	SB.4.5.4. Kendine ait örnek bir bütçe oluşturur.	SB.4.5.4.: Deneyim Kazanma, Öğrenci Merkezli.	SB.4.5.4.: Sorgulama, İlişkilendirme.
		<i>Öğrencinin ailesi ile beraber örnek bir bütçe miktarı üzerinden gelir gider tablosu oluşturması sağlanır. Yöresel ve sosyo-ekonomik şartlar ile ailelerin gelir düzeyleri dikkate alınır.</i>		
	“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”	SB.5.3.2. Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.	SB.5.3.2.: Eleştirel Düşünme, Değerlendirme.	SB.5.3.2.: İlişkilendirme.
		SB.5.3.5. Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.	SB.5.3.5.: Değerlendirme, Eleştirel Düşünme.	SB.5.3.5.: Örnek Verme.

5. sınıf	SB.5.5.5. İş birliği yaparak üretim, dağıtım ve tüketime dayalı yeni fikirler geliştirir.		
“Üretim, Dağıtım ve Tüketim”	<i>Farklı alanlarda yeni fikirler geliştiren başarılı girişimcilerin çalışmalarından örnekler verilerek öğrenciler yeni fikirler üretmeye teşvik edilir. Değişen toplumsal ilgi ve ihtiyaçlar araştırılarak bunları karşılamaya yönelik yenilikçi fikirler geliştirilir.</i>	SB.5.5.5.: Gerçek Hayat Problemleri, Otantik Öğrenme Öğretim Teknikleri.	SB.5.5.5.: Yaratıcılık, Akıl Yürütme, Fikir Üretme.

Tablo 11 incelendiğinde, 2018 programında 4. sınıf düzeyinde “Kültür ve Miras” öğrenme alanında aile tarihi çalışmasına ve milli kültür öğelerini araştırmaya yer verilmiştir. Otantik öğrenme bağlamında araştırma yapma, akıl yürütme gibi kavramlarla ilişkilendirilmiştir. 4. sınıf düzeyinde “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanında yer alan kazanımlarda; günlük yaşamda kullanılan alanların krokisini çizme, hava olaylarını gözlemleme ve bunları grafiklere aktarma, doğal afetlere yönelik hazırlık yapma gibi becerilere yer verilmiştir. Gözlem yapma, grafik çizme, gerçek yaşam problemlerine yönelik hazırlık yapma, hava olaylarını inceleme gibi tüm bu beceriler otantik temelli kabul edilmektedir. 4. sınıf düzeyinde “Bilim, Teknoloji ve Toplum” öğrenme alanında çevresindeki ihtiyaçlardan yola çıkarak ürün tasarlama kazanımına yer verilmiştir. Bu kazanım öğretmen rehberliğinde bir ihtiyacın belirlenmesi ve sonrasında öğretmen-öğrenci iş birliği ile ürün tasarlanmasını içermektedir. Otantik anlamda usta-çırak ilişkisi, günlük yaşam ihtiyaçları gibi özelliklere yer verilmiştir. 4. sınıf düzeyinde “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanında yer alan kazanımda öğrencinin bütçe oluşturma, ailesi ile gelir-gider tablosu yapması beklenmektedir. Bu da öğrencinin gelecekte doğru bütçe planlaması yapabilmesi için önemlidir. Doğrudan gerçek hayatla ilişkili ve otantik temelli bir etkinliktir. 5. sınıf düzeyine bakıldığında “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanında iklimin sebep olduğu insan faaliyetlerine ve doğal afetlerin insanlar üzerindeki etkilerine değinilmiştir. Bu kazanımlarda da günlük yaşam üzerinden değerlendirme yapma, eleştirel düşünme, örnek verme gibi otantik öğrenme kapsamında yer alan kavramlar bulunmaktadır. 5. sınıf düzeyinde “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanında üretim, dağıtım ve tüketime dayalı yeni fikirler geliştirme ile gerçek hayat problemlerini çözme, fikir üretme ve yaratıcılık gibi otantik kavramlara yer verilmiştir. Tablo 12’de 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı 6. ve 7. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesine yer verilmiştir:

Tablo 12. 2018 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı 6. ve 7. sınıf düzeyinin otantik öğrenme bağlamında incelenmesi

Sınıf	Öğrenme Alanı	Kazanım	Doğrudan Kavramlar	Yardımcı Kavramlar
	“Birey ve Toplum”	SB.6.1.4. Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlere katılır.	SB.6.1.4.: Deneyim Kazanma, Keşfetme.	SB.6.1.4.: Katılım, Farkındalık.
6. sınıf	“Bilim, Teknoloji ve Toplum”	SB.6.4.2. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gelecekteki yaşam üzerine etkilerine ilişkin fikirler ileri sürer.	SB.6.4.2.: Problem Çözme, Öğrenci Merkezli.	SB.6.4.2.: Yaratıcılık, Fikir Üretme, Akıl Yürütme.
	“Üretim, Dağıtım ve Tüketim”	SB.6.5.3. Türkiye’nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yatırım ve pazarlama proje önerileri hazırlar.	SB.6.5.3.: Süreç Temelli Öğrenme, Öğrenci Merkezli.	SB.6.5.3.: Yaratıcılık, Fikir Üretme.

7. sınıf	“Küresel Bağlantılar”	SB.7.7.4. Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir önerileri geliştirir. <i>Küresel iklim değişimi, doğal afetler, açlık, terör ve göç konuları ele alınacaktır.</i>	SB.7.7.4.: Gerçek Hayat Problemleri, Problem Çözme, Öğrenci Merkezli.	SB.7.7.4.: Katılım, Akıl Yürütme, Fikir Üretme, Farkındalık.
-------------	-----------------------	--	---	--

Tablo 12’ye göre, 2018 Programında 6. sınıf düzeyinde “Birey ve Toplum” öğrenme alanında verilen kazanımda sosyal yardım faaliyetlerine katılarak dayanışma ve yardımlaşma değerlerini kazandırmayı amaçlamaktadır. Öğrencinin yaparak-yaşayarak öğrenmesi, süreç içinde yer alması ve keşfetmesi gibi sebeplerden otantik öğrenme kapsamında yer almaktadır. 6. sınıf düzeyinde “Bilim, Teknoloji ve Toplum” öğrenme alanında gelecekteki yaşam üzerine fikir üretme, gelecekteki problemler üzerine çözüm üretme, yaratıcı düşünmeyi ve öğretmen rehberliğinde fikir üretimini desteklemektedir. Bu doğrultuda otantik öğrenme kapsamında sunulmuştur. 6. sınıf düzeyinde “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanında Türkiye’nin coğrafi koşullarının dikkate alınarak yatırım ve pazarlama projeleri hazırlatma amaçlanmaktadır. Kazanım otantik öğrenme ile ilişkilendirilmiştir çünkü kazanımda hayatın içinden bir probleme yer verilmiştir. Öğretmen rehberliğinde öğrencilerden çözüm beklenmiştir. Öğrenci merkezli bir yaklaşım sergilenmiştir. 7. sınıf düzeyinde “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanında; öğrencinin arkadaşları ile iş birliği yaparak küresel sorunlara çözüm üretmesi beklenmektedir. Kazanımda gerçek hayat problemleri, fikir üretme, yaratıcılık ve usta-çırak ilişkisine dayanan öğretmen rehberliği yer almaktadır. Bu bağlamda otantik öğrenme kapsamında sunulmuştur.

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Bu araştırmada tarihsel bağlam içinde yer alan sosyal bilgiler dersi öğretim programlarının otantik öğrenme kavramı açısından incelenmesi hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda 1968’den başlanarak 2018’e kadar tüm sosyal bilgiler dersi öğretim programları incelenmiş ve değerlendirilmiştir. 1968 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda; kuru ve ezbere bilgiden çok, deneyim yoluyla öğrenmeye değinilmiştir. Öğrencilere çeşitli kaynaklardan bilgi vermenin, onların hayatta karşılaçacakları problemleri çözmede fayda sağlayacağından bahsedilmiştir. Öğrenciyi aktif yapan metotların kullanılması savunulmuştur. 1998 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda ise; öğrencileri hayata hazırlayacak becerileri öğrencilere kazandırmak temel amaç olarak belirlenmiştir. Bu amaç hayatın içinden görevlerle (ağaç dikmek, ormanları korumak gibi) desteklenmiştir. Özellikle araştırma, değerlendirme ve akıl yürütme becerinin üstünde durulmuştur. 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı otantik öğrenme bağlamında değerlendirildiğinde, otantik öğrenme yaklaşımlarını en iyi yansıtan program olarak karşımıza çıkmaktadır. Otantik öğrenme kavramları, otantik değerlendirme, gerçek hayat problemleri ve otantik etkinlikler bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmıştır. Hemen her öğrenme alanında hem kazanımlarda hem de etkinliklerde gerçek yaşam temelli öğrenmelere rastlanılmaktadır. Yapararak-yaşayarak öğrenme, öğrenci temelli etkinlikler ve öğretmenin rehber konumda olması gibi önemli otantik özelliklere sıkça yer verilmiştir. “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanında daha çok bireysel öğrenme etkinliklerine ve kazanımlarına yer verilirken, “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanında proje geliştirme etkinlikleri, grup çalışmaları ve iş birliği ön plana çıkmıştır. 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programının diğer programlara göre otantik öğrenme açısından daha kapsayıcı olduğu ve otantik öğrenmeyi daha iyi yansıttığı söylenebilir. 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim

Programında, etkinlik önerileri başlığı yer almadığı için otantik etkinlik yapma inisiyatifi öğretmene bırakılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşımla oluşturulan bu programda yaparak-yaşayarak öğretilmesi planlanan otantik kazanımlara ve becerilere yer verilmiştir. Öğrenme alanları karşılaştırıldığında en fazla otantik öğrenme içeren öğrenme alanının “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanı olduğu söylenebilir. 2018 Programı, oluşturulma amacı ile otantik öğrenmeyle yakın ilişkilidir. 1968 ve 1998 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarına kıyasla daha fazla otantik yaklaşımlar ve otantik değerlendirmeler içerse de 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı kadar kapsamlı değildir. Bunun sebebi olarak kazanım açıklamalarının daha uzun olması ve kazanımların etkinlik önerileri ile desteklenerek verilmesi gösterilebilir. Yapılan araştırmada sosyal bilgiler programları içinde yer alan otantik öğrenmenin; öğrenciyi pasif bir alıcı olmaktan çıkararak öğrenmeye yardımcı olduğu, yaparak-yaşayarak öğrenmeyi desteklediği, eğlenceli etkinliklerle desteklenebildiği için verimliliği arttırdığı, gerçek hayat problemleri ile başa çıkmada öğrencilere deneyim kazandırdığı ve sosyal bilgiler öğretim programlarında son derece önemli olduğu ve sosyal bilgilerin doğasıyla bütünleşebildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmaya benzer olarak; Azarmi (2010) İngiliz dilinde otantik oyunların kullanımını araştırdığı çalışmasında otantik yaklaşımların faydasını ortaya koymuştur. Yalvaç Hastürk (2013), otantik öğrenme projelerinin öğrencilerin konuya daha derinlemesine hâkim olmalarını sağladığını ve öğrenme sürecini somut hale getirdiğini belirtmiştir. Baştürk (2019) araştırmasında otantik öğrenmenin dersi sevdirek sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları olumlu etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Pullu (2019), otantik görevlerin empatiyi artırma ve öğrenmeyi kalıcı hale getirme gibi olumlu etkilerini ortaya koymuştur. Ancak bu tür görevlerin etkili olabilmesi için öğrencilerin önceki bilgi ve becerilerinin, hazırbulunuşluk düzeylerinin hali hazırda yeterli seviyede olması gerektiği göz önünde bulundurulmalıdır. Önger (2019), otantik öğrenmeyi yaratıcılığın teşvik edildiği ve etkili bir öğrenme süreci olarak tanımlamaktadır. Gürgil Ulusoy vd., (2024) ortaokul düzeyinde yapılan bir çalışmada, otantik öğrenme uygulamalarının başarıyı artırdığını bulgulamışlardır. Aynı zamanda otantik öğrenme uygulamalarının başarı üzerindeki etkisi, öğrencinin motivasyonu, öğretmenin rehberliği ve uygulamanın kalitesiyle doğru orantılıdır. Bu nedenle, otantik öğrenme uygulamalarının her öğrenci ve öğretim durumunda bu faktörler de dikkate alınmalıdır. Öte yandan, Balcı ve Turan (2024) sosyal bilgiler eğitiminde otantik öğrenmenin akademik başarıyı artırabileceği ve öğrencilere akademik risk alma fırsatları sunabileceği yönündeki bulguları, bu yaklaşımın yalnızca bireysel başarıyı değil, aynı zamanda öğrencilerin cesaretini ve yaratıcılığını da teşvik edebileceğini ortaya koymaktadır. Ancak, bu katkıların sürdürülebilir olması için eğitimcilerin ve eğitim politikalarının, bu süreçleri etkin bir şekilde destekleyecek stratejiler geliştirmesi gerektiği söylenebilir. Çaltılı ve diğerleri (2025), yaptıkları çalışmada proje tabanlı öğrenme konusunun içinde otantik öğrenmeye de değinmişlerdir. Gerçek yaşam problemlerinin proje tabanlı ele alınması otantik yaklaşımları da ele almayı gerektirmektedir. Bu öğrenme modelinin yalnızca avantajları değil, bazı dezavantajlarını da ortaya koymuşlardır. Proje tabanlı öğrenme, öğrencileri gerçek dünya problemleriyle yüzleştirerek onların becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Bu yaklaşımın etkili olabilmesi için sürecin dikkatlice yönetilmesi gerekmektedir. Uzun süreli projeler, öğrencilerde motivasyon kaybına neden olabilir; bu da öğrenme sürecinin verimliliğini olumsuz etkileyebilir. Gerçek dünya problemlerinin çözülmesi uygulamada sınırlılıklarla karşılaşmaktadır. Çaltılı ve diğerlerinin (2025) bulguları, otantik öğrenmenin potansiyelini vurgulasa da uygulamada karşılaşılan sınırlamaların göz ardı edilmemesi gerektiğini göstermektedir. Bunlara ek olarak yapılan bu araştırma, sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında otantik yaklaşımların kullanılmasının önemi bakımından; Erten (2020), Güner (2016), Herald (2012), Horzum & Bektaş (2014), İneç (2017), Koçyiğit & Zembat (2013),

Kurtulu & Yılmaz (2023), Lowell & Tagare (2023), Safuan & Soh (2013) tarafından yapılan çalışmalarca da desteklenmektedir.

- Sosyal bilgiler dersi için öğretim programı geliştirilirken otantik öğrenme ile ilişkili kavram, teknik, yöntem ve değerlendirmelere daha fazla yer verilebilir.
- Otantik öğrenme açısından Maarif Yüzyılı Programını inceleyen bir çalışma yapılabilir.
- Sosyal bilgiler dersi öğretim programında gerçek yaşam problemlerine yönelik otantik içerikler artırılabilir.

KAYNAKÇA

- Acar, M., & Acar, H. (2023). Türkiye’de sosyal bilgiler eğitiminde otantik öğrenme yaklaşımının kullanımına ilişkin yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi. *International Journal of Progressive Studies in Education*, 1(2), 1-16. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8346990>
- Akçay, M., & Palaz, T. (2024). Ortaokul sosyal bilgiler ders kitaplarının yenilikçi düşünme becerisi bağlamında değerlendirilmesi. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi* (15), 895-918. <https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1458545>
- Azarmi, S. (2010). *İngiliz dili eğitiminde otantik oyunların kullanımı*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Balcı, Ş. H., & Turan, İ. (2024). Sosyal bilgiler eğitiminde otantik öğrenmenin akademik başarı ve sosyal bilgiler odaklı akademik risk alma düzeyine etkileri. *Uluslararası Toplumsal Bilimler Dergisi*, 8(4), 684-713. <https://dergipark.org.tr/en/pub/toplumsalbilimler/issue/88879/1592853>
- Baştürk, G. (2019). *Otantik öğrenme uygulamalarının öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi] Sakarya Üniversitesi.
- Binbaşıoğlu, C. (2003). *Hayat Bilgisi Öğretimi*. Nobel Yayın.
- Borthwick, F., Bennet, S., Lefoe, G. E. & Huber, E. (2007). Applying authentic learning to social science: A learning design for inter-disciplinary sociology subject. *Journal of Learning Design*, 2(1), 14-24. 10.5204/jld.v2i1.24
- Creswell, W. J. (2013). *Araştırma Deseni: Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. (Çev. Selçuk Beşir Demir), Eğiten Kitap.
- Çaltılı, S., Şahin, Özlem, Çaltılı, M., Delioğlu, T., & Çelikkol, S. (2025). Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı: eğitim paydaşlarının rolü ve kavramsal çerçeveye dayalı bir literatür incelemesi. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Researches*, 11(49), 65–84. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14740547>
- Doğan, M. (2005). *Büyük Türkçe sözlük*. Pınar Yayınları.
- Ekiz, D. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Ergün, M. (2009). *Eğitim Felsefesi*. Pegem Akademi.
- Erten, P. (2020). Otantik öğrenme. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi*, 2(1), 17-30.
- Güner, M. (2016). *Türkçe dersinde otantik görev temelli otantik materyal kullanımının öğrencilerin okuduğunu anlama, yazma becerileri ve yazma motivasyonları üzerindeki etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Güneş, G., Arıkan, A., & Çetin, T. (2020). Analysing the effect of authentic learning activities on achievement in social studies and attitudes towards geographic information system (GIS). *Participatory Educational Research (PER)*, 7(3), 247-264.
- Gürgil Ulusoy, F., Çetin, T., & Güneş Bolulu, C. (2024). Ortaokullarda otantik öğrenme uygulaması: Sosyal bilgiler ders başarısına etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(2), 1385-1410.
- Herod, L. (2012). *Adult learning from theory to practice*. http://en.copian.ca/library/learning/adult_learning/adult_learning.pdf

- Horzum, M. B., & Bektaş, M. (2014). Otantik öğrenmenin topluma hizmet uygulamaları dersini alan öğretmen adaylarının derse yönelik tutum ve memnuniyetine etkisi. *Kastamonu Education Journal*, 20(1), 341-360.
- İneç, Z. F. (2017). *Sosyal bilgiler dersinde geo-medya destekli otantik öğrenme ortamının öğrenmeye etkisi*. [Yayımlanmamış doktora tezi] Erzincan Üniversitesi.
- İneç, Z. F. (2021). Otantik öğrenme modeli. S. Polat ve B. Aksoy (Ed.), *Kuramdan uygulamaya sosyal bilgiler öğretiminde çağdaş öğrenme ve öğretme yaklaşımları* (s. 93-114). Pegem Akademi.
- Karakuş, F. (2012). Oluşturmacı öğrenme ve otantik değerlendirme yaklaşımlarının sosyal bilgiler öğretiminde öğrencilerin akademik başarı ve kalıcılığa etkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 101-116.
- Knobloch, N. A. (2003). Is experiential learning authentic? *Journal of Agricultural Education*, 44(4), 22-34. <https://doi.org/10.5032/jae.2003.04022>
- Koçyiğit, S., & Zembat, R. (2013). Otantik görevlerin öğretmen adaylarının başarılarına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 291-303.
- Kurtuluş, M. A., & Yılmaz, S. (2023). Argümantasyon ve otantik öğrenme tabanlı STEM uygulamalarının akademik başarıya etkisi. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(3), 649-669. <https://doi.org/10.33308/26674874.2023373610>
- Lombardi, M. M. (2007). Authentic learning for the 21st century: An overview. *Educause Learning Initiative*, 1(2007), 1-12.
- Lowell, V. L., & Tagare, D. (2023). Authentic learning and fidelity in virtual reality learning experiences for self-efficacy and transfer. *Computers & Education: X Reality*, 2, 100017.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (1968). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (ilkokul 4. ve 5. sınıflar)*. MEB Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (1998). *Sosyal bilgiler 4. ve 5. sınıf öğretim programı*. MEB Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2005). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi (4-5. sınıflar) öğretim programı ve kılavuzu*. Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (4-7. sınıflar)*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Önger, S. (2019). *Sosyal bilgiler öğretiminde otantik öğrenme yaklaşımı: Bir eylem araştırması* [Doktora tezi] Gazi Üniversitesi.
- Pappas, C. (2023). Authentic learning model: creating meaningful learning experiences. *eLearning Industry*. <https://elearningindustry.com/authentic-learning-model-creating-meaningful-learning-experiences>
- Patton, M. Q. (2005). *Qualitative research*. John Wiley & Sons.
- Pullu, E. K. (2019). *Programlama Öğretiminde Otantik Görev Odaklı Uygulamaların Öğrencilerin Akademik Başarısına, Tutumlarına, Problem Çözme ve Yaratıcı Düşünme Becerilerine Etkisi* [Doktora tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Safuan, H. A. J., & Soh, R. (2013). The integration of authentic learning principles and Facebook in service learning. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 12(4), 192-199.
- Stern, B. S. (2002). *Social studies: Standards, meaning, and understanding*. Taylor & Francis.
- Taconis, R., & Bekker, T. (2023). Challenge based learning as authentic learning environment for STEM identity construction. *Frontiers in Education*, 8, 1144702. <https://doi.org/10.3389/educ.2023.1144702>
- Tutal, Ö. (2023). Otantik öğrenmenin öğrencilerin derse yönelik tutumlarına etkisi: Meta-analitik bir değerlendirme. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (26), 43-54. <https://doi.org/10.29029/busbed.1295078>
- Türk Dil Kurumu. (2024). *Otantik nedir?* <https://sozluk.gov.tr>

- Yalvaç-Hastürk, H. G. (2013). *Öğretmen Adaylarının Bazı Çevre Konularına İlişkin Zihinsel Yapılarındaki Değişimlerin Otantik Öğrenme Ortamlarında İncelenmesi ve Değerlendirilmesi* [Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri* (10. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, R. (2020). *Otantik öğrenme yaklaşımının sosyal bilgiler dersinde uygulanması: Bir karma yöntem araştırması*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Yıldırım, R., & Ortak, Ş. (2020). Otantik öğrenme yaklaşımının sosyal bilgiler dersinde 21. yüzyıl öğrenme ve yenilenme becerilerinin gelişimine etkisi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15, 69-90.

EXTENDED ABSTRACT

Examining Social Studies Curricula with Authentic Learning Approach

People may encounter various problems in their daily lives. In order to overcome the difficulties in solving these problems, it is important to practice in education. However, one of the biggest criticisms of the education system is that real life problems are not sufficiently reflected in schools. John Dewey (1916) drew attention to the disconnection between school and real life and emphasised the importance of including real life in the learning process (Gürgil Ulusoy et al., 2024). At the same time, authentic learning is a teaching strategy based on daily life-based practices. In this approach, real life experiences are shaped through students' mental processes (İneç, 2021). The authentic approach makes significant contributions to the development of individuals' problem-solving and co-operation skills. It is critical to acquire problem-solving skills at an early age because the earlier an individual learns to overcome problems, the easier it is to make progress in life (Lombardi, 2007). The teacher leaves the student alone with real world problems and acts as a guide. It helps students' problem-solving skills. Under the guidance of the teacher, the student shapes his/her own problem-solving process by reconstructing the information with multiple sources (Stern, 2002). Therefore, the adoption of the authentic approach in education enables students not only to acquire knowledge but also to develop the skills of applying knowledge and making sense of it in the context of real life. Authentic learning approaches are frequently used in social studies courses that prepare students for social life with real world problems (Karakuş, 2012). Authentic activities such as drama, oral history, research, observation, interview, discussion and composition are included in the social studies course. At the same time, the social studies course tends to benefit from and cooperate with different disciplines within its own nature (Yıldırım, 2020, p. 61). With these features, the social studies course exhibits an approach similar to authentic learning. With the renewed teaching programmes, the nature of social studies is based on learning by doing and experiencing. In this respect, authentic learning is integrated with social studies every day (İneç, 2017). The social studies course assumes a guiding role for students by using problems from life. In this process where teacher-student dynamics are handled like a master-apprentice relationship, examining social studies curricula in terms of authentic learning is seen as an important step in terms of monitoring the development of the process. In the literature (Acar & Acar, 2023; Akçay & Palaz, 2024; Bektaş & Horzum, 2014; Güneş et al., 2020; Gürgil Ulusoy et al., 2024; Taconis & Bekker, 2023; Tatal, 2023; Yıldırım & Ortak, 2020), studies on authentic learning approaches and a study examining social studies curricula were not found. In this context, the study is expected to contribute to the field. In the study, the question 'How are social studies curricula handled with authentic learning approaches?' was determined as the aim of the study. Document analysis method, one of the qualitative research methods, was used in the study. The data collection materials of the study consist of 1968 Social Studies Curriculum, 1998 Social Studies Curriculum, 2005 Social Studies Curriculum, 2018 Social Studies Curriculum and 2023 Updated Social Studies Curriculum prepared by the Ministry of National Education. When the research was completed, the 2024 Social Studies Curriculum was not included in the study because it was still in the publication process and in draft form. In the data analysis phase, firstly, a comprehensive literature review was conducted in line with the concept of authentic learning; the definition and boundaries of the concept were determined. Afterwards, the data sources were analysed by first reading them three times and then reading them two more times at two-week intervals. While examining the programmes, concepts

directly related to authentic learning (13 concepts) and concepts supporting authentic learning (11 concepts) were identified by using the notes and inferences obtained in the literature review. Within the scope of these concepts, the outcomes and explanations in the programmes were tabulated. In order to increase the reliability of the study, three experts in the field of social studies education were consulted. As a result of the evaluations made with three experts, the rate of reaching a common opinion was calculated using Miles and Huberman's (1994) formula (Agreement / Agreement + Disagreement) and the percentage of agreement was found to be 94%. In the literature, a reliability level of 90% and above is considered high. 1968 Social Studies Curriculum emphasised learning through experience instead of dry and rote knowledge. It was stated that students' obtaining information from various sources would be useful in solving the problems they would encounter in life. The main aim of the 1998 Social Studies Curriculum is to provide students with the skills that will prepare them for life. This aim was supported with tasks from life (such as planting trees, protecting forests). When the 2005 Social Studies Curriculum is evaluated in the context of authentic learning, it is seen that it is the curriculum that best reflects authentic learning approaches. Authentic learning concepts, authentic assessment, real life problems and authentic activities are handled from a holistic perspective. In almost every learning area, real life-based learning is encountered both inside and outside the classroom.

International Journal of New Approach in Social Studies

Makale Bilgileri:	Otantik Öğrenme Yaklaşımıyla Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının İncelenmesi
Makale Türü:	Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi:	22.12.2024
Kabul Tarihi:	26.03.2025
Yayın Tarihi:	30.06.2025
Sorumlu yazar	Cansu Bartin Savran / cansubartn1@gmail.com
Değerlendirme:	Çift Taraflı Kör Hakemlik
Etik Beyan:	*Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması:	Yapıldı / Turnitin
Etik Kurul Kararı:	Etik Kurul Kararından muafır.
Katılımcı Rızası:	Katılımcı yoktur.
Mali Destek:	Çalışma için herhangi bir kurum ve projeden mali destek alınmamıştır.
Çıkar Çatışması:	Çalışmada kişiler ve kurumlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.
Yazar Katkısı	Bütün yazarlar eşit katkıda bulunmuşlardır.
Telif Hakları & Lisans:	Dergi, dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptir ve çalışmaları Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License altında yayımlanmaktadır.